

Náhorní Karabach - Kdo prahne po krvi?

- CZ24 News | 1. října 2020

ARMÉNIE: Zaur Karajev hodnotí další vojenský konflikt mezi Arménií a Ázerbájdžánem o Náhorní Karabach a soudí, že pokud by vše záviselo pouze na obou zemích, k žádné válečné eskalaci by nedošlo

V pondělí ráno média uvedla, že během nedávných bojů v Náhorním Karabachu ztratily arménské ozbrojené síly více než 550 zabitých a zraněných lidí.

Podle údajů z Baku přišla Arménie o 22 obrněných vozidel, 15 protiletadlových raketových systémů „Osa“, 18 bezpilotních letadel, 8 dělostřeleckých hnízd a tři muniční sklady.

Přitom Ázerbájdžán popírá údaje o vlastních ztrátách, které byly dříve oznámeny v Jerevanu.

Nicméně na informační frontě tomu tak bývá vždy.

Nic překvapivého

Další konflikt mezi Armény a Ázerbájdžánci se odvíjí podle již otřepaného scénáře. Baku a Jerevan se jako obvykle navzájem obviňují z provokací a vyvolávání války.

Ovšem soudě podle mnoha faktorů je na tom vždy kus pravdy – přinejmenším vůči sobě navzájem jsou obě strany naladěny extrémně nepřátelsky. Naladění však často nic neznamena. Například Baku již dlouho mělo v úmyslu obnovit vládu nad Karabachem – prakticky od konce osmdesátých let. A jak je vidět, tato touha do roku 2020 nikam nezmizela, stejně jako nezmizelo odhodlání arménské vlády bránit svá území v Arcachu (tak Arméni nazývají neuznanou republiku Náhorní Karabach).

Z vojenského hlediska je Ázerbájdžán v mnoha ohledech výrazně silnější než Jerevan spolu s Náhorním Karabachem – technické vybavení, vojenský rozpočet, počty bojových jednotek a podobně. Čistě na papíře má Baku již patnáct let potenciál obrátit celou oblast vzhůru nohama a konečně tak dosáhnout svého cíle. Ale papír je jen papír, ve skutečnosti není všechno tak jednoduché. Arméni v těchto místech opakovaně projevili mimořádnou bojeschopnost svých a bez rozpaků čelili mnohem vybavenějšímu nepříteli.

Nejde jen o bojového ducha, ale také o životní podmínky. V Karabachu lidé po celou dobu žijí v nejistotě a v očekávání války, zatímco Ázerbájdžánci jako celek dokázali zlepšit svou ekonomiku a učinit život svých obyvatel relativně dobře zajištěný a normální, i když také zde je spousta problémů. Nebylo by proto úplně dobré nazývat tamní Armény karabašskými psy. Mají něco, co částečně kompenzuje nedostatek dobré techniky a peněz.

Hra na schovávanou

Nedávno se objevily čerstvé záběry z probíhajících střetů. Arménské ministerstvo obrany ukázalo snímky, jak jsou v příhraničních oblastech ničeny ázerbájdžánské tanky. Připomeňme, že technika neuznaného státu je beznadějně zastaralá, přitom však ničí docela sofistikované ázerbájdžánské tanky. Možná je toto video podvrh, nicméně v minulosti Arméni skutečně dokázali velice podobné věci a způsobovali ázerbájdžánské armádě značné škody. Samotné Baku vedle toho potvrdilo informace o jistých materiálních ztrátách – například přiznalo sestřelení vrtulníku.

V této souvislosti se strany navzájem obviňují. Trochu to vypadá nikoliv jako objasňování vlastních činů, ale jakési ospravedlňování. Například Alijev vysvětluje nutnost války protiofenzívou – jako kdyby Arménie zamýšlela zahájit útok na Ázerbájdžán a dokonce již provedla řadu přípravných akcí.

V Karabachu zase hovoří o potřebě sebeobranu, přičemž zjevně přehánějí míru škod způsobených nepřátelskou stranou. Karabašský ombudsman Artak Beglarjan málem každou minutu informuje o vážných materiálních ztrátách a obětech. Podle něj se Ázerbájdžáncům již podařilo vážně poškodit padesát osad neuznaného státu. Sklon k přehánění je patrný také v hlášení o obětech. Jerevan hovoří pouze o několika desítkách mrtvých na straně Karabachu, ale o několika stovkách na ázerbájdžánské straně. V Baku však ani o „dvou stovkách“ nic neříkají – zmiňují se pouze o zraněných. Na druhou stranu stále informují o velkých vojenských úspěších v Náhorním Karabachu.

Cokoli je možné, nicméně zatím nic z toho, co se tam dělo, nehrozilo přerůst v rozsáhlý konflikt.

V minulosti již bylo nespočetně mnoho pokusů o rozpoutání války podobné té, která vzplála před koncem Sovětského svazu a bezprostředně po jeho rozpadu. Avšak nyní je situace zvláštní tím, že pokusy o roznícení Zakavkazska jsou stále častější a trvalejší. A je zřejmé, že to není dílem samotného Baku a Jerevanu.

Role Turecka

Ruská politoložka a orientalistka Karine Gevorgjanová si všímá otázky zájmu Ankary o tento konflikt:

„Na první pohled je těžké si udělat přesnou představu o tom, co se nyní děje. Jasně je pouze to, že tu máme zmatek. Pokud mám mluvit nestranně, verze podávaná ze strany Baku je absurdní. O jaké arménské ofenzívě lze nyní vůbec mluvit? Upřímně řečeno, Arméni na to nemají vojenskou sílu ani další předpoklady. Arménské a karabašské síly dnes vůbec nejsou silami útočnými. Pro mě, stejně jako pro mnoho dalších, je proto zcela zřejmé, že to, co se dnes děje, začal Ázerbájdžán.“

Dříve bylo mnoho pokusů o zahájení velkého konfliktu, ale vše bylo včas zastaveno díky diplomacii a

zásahům vnějších mocností. Jak se tedy dnes bude konflikt vyvíjet? Je možná plnohodnotná válka?

„Možné je leccos, ale účast Minské skupiny, která již projevila vážný zájem o brzké ukončení tohoto příběhu, může hrát důležitou roli při zastavení krveprolití. Ale vrátím se k faktoru Turecka, nebo spíše k faktoru Erdogana. Turecký prezident se svým zapojováním do konfliktů v různých částech planety snaží zvýšit své domácí preference. Ale na mnoha místech byl v poslední době neúspěšný. Libye – al-Sarraj (premiér vlády národní dohody) odstoupil, ačkoli byl považován za chráněnce Erdogana. Sýrie – v Idlibu se nedaří, přinejmenším nedošlo k žádnému pokroku. Řecko – konflikt se nevyvíjí podle požadovaného scénáře. Tyto neúspěchy je třeba kompenzovat. A v tomto smyslu se domnívám, že Erdogana začalo zajímat vše, co se nachází na východě a severovýchodě od Turecka. A sem patří Zakavkazsko. Pomůže diplomacie? Je to docela možné, ale nikdo není pojištěn proti takzvanému excesu umělce – a takový faktor je přítomen i v karabašských podmínkách.

Ani zapojení Alijeva a Pašinjana do jednání s Minskou skupinou nemusí zaručit mír. Existuje velké riziko, že navzdory ochotě vůdců znepřátelených stran k jednání dospějí tamní vojska k hranici, po jejímž překročení bude extrémně obtížné konflikt zastavit. Ale zatím je tu spousta rozporuplných informací, které často nemají nic společného s pravdou. Například zprávy o obsazení řady karabašských osad ze strany Baku jsou falešné, na druhou stranu informace o ostřelování arménského města Vardenis jsou pravdivé, alespoň to potvrzují moje místní zdroje.“

Role Západu

Ruský vojenský expert Alexej Leonkov je přesvědčen, že do konfliktu jsou zapojeni nejen Turci, ale i Britové a Američané:

„Pokud jste si všimli, Britské ostrovy se v této otázce často vyslovují na podporu Ázerbájdžánu. To není náhoda. Nemyslím, že Londýnu skutečně záleží na územní celistvosti Ázerbájdžánu a dodržování mezinárodního práva. Ne, je to spíše snaha o realizaci jisté společné operace s USA.

Touto operací se rozumí vytvoření železného pasu okolo Ruska. Moskva se v této věci musí v každém případě postavit na stranu Arménie.

Za prvé nás k tomu zavazuje příslušná smlouva, podle níž jsme povinni bránit Arménii, pokud bude napadena.

Za druhé Ázerbájdžán je islámský, proturecký a prozápadní, což pro nás není ta nejlepší kombinace. Bohužel, okolnosti se složily tak, že nás v posledních letech spojovaly s Baku pouze ekonomické vztahy, jinak jsou již pod vlivem jiných hráčů na mezinárodní aréně. Ekonomika Ázerbájdžánu se postupně stává závislou na zahraničních půjčkách a dalších typech finančních injekcí, tudíž USA společně s Brity s nimi mohou dobře manipulovat a přinutit Baku, aby dělalo, co potřebují.“

Autor: Zaur Karajev

Překlad: protiproud.cz

Zdroj: <https://www.discred.ru/>